

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **Ing. T. S.**, zastoupený Mgr. Petrem Kazderou, advokátem se sídlem Jiráskovo náměstí 159/10, Ostrava, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky – Věznice Heřmanice**, se sídlem Orlovská 670/35, Ostrava, ve věci žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalované, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 6. 2022, čj. 22 A 66/2018-145,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Petru Kazderovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **4 114 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě domáhal soudní ochrany před nezákonným zásahem Vězeňské služby České republiky – Věznice Heřmanice (dále „Věznice Heřmanice“), který měl dle jeho tvrzení spočívat v tom, že mu věznice 7. 9. 2018 neumožnila použití telefonu za účelem kontaktu s jeho advokáty, kteří jej zastupují v jiných věcech, dle § 18 odst. 2 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (dále „zákon

o výkonu trestu“). Tím porušila žalobcovo právo na právní pomoc garantované Listinou základních práv a svobod (dále „Listina“). Žalobce se domáhal určení, že zásah byl nezákonný.

[2] K tvrzenému zásahu mělo dojít tak, že žalobci nebylo umožněno, aby během pracovní doby opustil střežené pracoviště ve věznici (středisko: vlastní činnost věznice), kam byl zařazen k výkonu práce. V důsledku toho žalobce nemohl v dopoledních hodinách telefonicky kontaktovat své advokáty, jak s nimi byl domluven. Vzhledem k jejich časovým možnostem je nebylo možné kontaktovat po skončení pracovní doby. K neumožnění užití telefonu mělo dojít jednáním odpovědného nadřízeného pracovníka, mistra R. P., jenž měl žalobci zakázat opustit pracoviště za účelem telefonického kontaktu s advokáty. Žalobce podal proti tomuto postupu 19. 9. 2018 stížnost, která byla sdělením ředitele Věznice Heřmanice z 18. 10. 2018, čj. VS-110612-8/ČJ-2018-803510-STV, shledána jako nedůvodná.

[3] Krajský soud se nejprve zabýval otázkou, který správní orgán má v posuzované věci postavení žalovaného. Během jednání 24. 6. 2020 upozornil žalobce na svůj právní názor, že žalovaným má být ředitel Věznice Heřmanice, a vyzval žalobce k úpravě označení žalovaného. Současně jej poučil, že pokud tak neučiní, nebude moci být žalobě vyhověno. Žalobce v souladu s právním názorem krajského soudu označil jako žalovaného ředitele Věznice Heřmanice.

[4] Následně krajský soud rozsudkem z 27. 7. 2020, čj. 22 A 66/2018-94, žalobu zamítl, neboť na základě argumentace předestřené žalobcem a (tehdejším) žalovaným neuvěřil žalobcově verzi skutkového děje, že požádal mistra P. o povolení opustit pracoviště za účelem důležitého telefonického hovoru s advokáty, což mu nebylo umožněno. Žalobcovu verzi totiž shledal nelogickou, odporující právní úpravě i zavedeným standardům ve věznici a rozpornou s potřebou minimalizace volného pohybu osob vykonávajících trest odnětí svobody mimo hlavní areál věznice. Krajský soud tedy dospěl k závěru, že žalobcem tvrzený zásah, jenž měl spočívat ve znemožnění použití telefonu za účelem kontaktu s jeho advokáty, se vůbec nestal. Nebyly tak naplněny podmínky nezákonného zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s.

[5] Ke kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud rozsudkem z 25. 11. 2021 čj. 8 As 235/2020-36, rozsudek krajského soudu čj. 22 A 66/2018-94 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, aniž se zabýval kasačními námitkami. Dospěl totiž k závěru, že krajský soud pochybil, pokud žalobce vyzval ke změně označení žalovaného správního orgánu z „Vězeňské služby České republiky – Věznice Heřmanice“ na „ředitele Věznice Heřmanice“. Tímto nesprávným poučením zatížil řízení vadou, která má za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud nemohl označení žalovaného správního orgánu sám z vlastní iniciativy opravit. Nemohl ani poučit žalobce o tom, komu je žalovaný zásah přiřitatelný, a umožnit mu úpravu v označení žalovaného. To musel učinit krajský soud v dalším řízení.

[6] Krajský soud proto vyzval žalobce k úpravě označení žalovaného správního orgánu. Žalobce označil za žalovanou Vězeňskou službu České republiky – Věznici Heřmanice. Následně krajský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem žalobu opětovně zamítl, a to na základě zcela shodných důvodů jako v prvním rozsudku (viz výše bod [4]).

pokračování

II. Obsah kasační stížnosti

[7] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Stěžovatel namítl, že krajský soud dospěl k nesprávnému skutkovému závěru ohledně časového sledu jednotlivých událostí spojených s jeho nástupem do práce 7. 9. 2018. Stěžovatel totiž netvrdil, že mistra P. v 10:00 hodin požádal o opuštění pracoviště, ale že jej již dříve v dopoledních hodinách požádal o to, zda by mohl v 10:00 hodin opustit pracoviště za účelem telefonického kontaktu s advokáty. V důsledku tohoto pochybení pak krajský soud vyhodnotil stěžovatelovu verzi nesprávně jako účelovou a žalobu zamítl. Ve skutečnosti však stěžovatel nejprve nastoupil do práce na pracovišti, a tehdy požádal mistra P., zda by se mohl v 10:00 hodin vzdálit z pracoviště, až poté odešel do administrativní budovy, kde se podrobil vstupnímu školení u Bc. D. U., a odtamtud se vrátil na pracoviště, přičemž cestou zpět se rozhlížel po telefonním automatu. V tu dobu však ještě nebyl poučen, že se nesmí z pracoviště vzdalovat.

[9] Stěžovatel namítl, že se krajský soud nevypořádal s žalobními námitkami stran nezákonnosti využití svědecké výpovědi mistra P. v řízení o žalobě, neboť neuvedl žádné důvody, proč má její využití za zákonné. V bodě 33 rozsudku pouze stručně bez jakékoli právní argumentace uvedl, že tuto námitku nepovažuje za relevantní, neboť svědecká výpověď není osamoceným důkazem, ale součástí řetězce důkazů, jež do sebe logicky a racionálně zapadají. Stěžovatel tak považuje rozsudek krajského soudu v této části za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Nesprávný je však i samotný důvod uvedený krajským soudem, neboť je-li důkaz nezákonný, nemůže ani být součástí řetězce důkazů a nelze z něj dovozovat žádné skutkové závěry, jak učinil krajský soud. Provedením záznamu o svědecké výpovědi mistra P. k důkazu tak krajský soud zatížil řízení vadou, která měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[10] Rovněž namítl, že pokud krajský soud považoval stěžovatelem tvrzené skutečnosti a jejich prokázání za nedostatečné, měl stěžovatele k dotvrzení těchto skutečností a jejich prokázání vyzvat postupem dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 118a odst. 1, příp. odst. 3 o. s. ř. Postup krajského soudu, jenž stěžovatele k doplnění nevyzval a místo toho žalobu rovnou zamítl, považuje stěžovatel za překvapivý.

[11] Krajský soud pochybil i v tom, že v protokolu o jednání z 16. 6. 2022 pouze stroze uvedl, že navržené a dosud neprovedené důkazy se zamítají. Tento postup pak nijak nezdůvodnil ani v napadeném rozsudku, neboť odůvodnění v bodě 33 je zcela nedostačující z hlediska požadavků soudní judikatury. I v této části je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný. Stěžovatel dále uvedl, že ačkoliv na jednáních 27. 7. 2020 a 16. 6. 2022 navrhoval provedení důkazu jeho vyjádřením ze 17. 12. 2018, z protokolů z těchto jednání neplyne, že by byl tento důkaz proveden. Přesto z něj krajský soud v bodě 15 svého rozsudku vychází.

[12] Žalovaná se pouze ztotožnila s rozsudkem krajského soudu a navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Ačkoli krajský soud ve věci rozhodoval znovu po zrušení jeho původního rozsudku Nejvyšším správním soudem, není tato kasační stížnost nepřijatelná ve smyslu § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud totiž zrušil první rozsudek krajského soudu pouze proto, že krajský soud nesprávným poučením o tom, kdo má být žalovanou stranou, zatížil řízení vadou, která měla za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], a nezabýval se tedy tehdy uplatněnými kasačními námitkami [nález Ústavního soudu z 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05 (N 119/37 SbNU 519), a usnesení rozšířeného senátu NSS z 22. 3. 2011, čj. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS].

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu kasačních námitek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Krajský soud posuzoval žalobní tvrzení stěžovatele, že k nezákonnému zásahu ze strany žalované mělo dojít jednáním mistra P., jenž měl stěžovateli v reakci na jeho dotaz zakázat opustit pracoviště za účelem telefonického kontaktu s advokáty. Krajský soud však stěžovatelovu tvrzení neuvěřil a uzavřel, že k tvrzenému zásahu nedošlo, a proto nebyly splněny podmínky ve smyslu § 82 s. ř. s.

[16] Stěžovatel pochybení krajského soudu spatřuje v tom, že nesprávně zjistil skutkový stav stran časového sledu jednotlivých událostí spojených s jeho nástupem do práce 7. 9. 2018, protože učinil nesprávný závěr, že stěžovatel požádal o možnost opuštění pracoviště v 10:00 hodin. Podstatným stěžovatel považuje to, že mistra P. požádal již dříve v dopoledních hodinách, zda by mohl (později) v 10:00 hodin opustit pracoviště, aby mohl zavolat svým advokátům.

[17] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že pro posouzení nyní projednávané věci je bez významu otázka, zda byl stěžovatel poučen, že nesmí opustit pracoviště, před tím, než tak učinil, či až potom. Tato otázka mohla být významná v řízení o kázeňském přestupku, jehož se měl stěžovatel dopustit nedovoleným opuštěním střeženého pracoviště. Stejně tak není relevantní, kdy přesně stěžovatel o povolení opustit pracoviště požádal, nýbrž pouze to, zda se tak vůbec stalo, přičemž krajský soud uzavřel, že nikoli.

[18] Námitka stěžovatele, že krajský soud dospěl k nesprávnému skutkovému závěru ohledně okamžiku, kdy se stěžovatel dotázal na možnost opuštění pracoviště, je nepřijatelná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť nesměruje proti rozhodovacím důvodům napadeného rozsudku (např. rozsudky NSS z 15. 2. 2017, čj. 1 Azs 249/2016-38, bod 12, nebo z 29. 1. 2015, čj. 8 Afs 25/2012-351, bod 140 a judikaturu tam citovanou). Podle Nejvyššího správního soudu totiž krajský soud nepostavil svůj závěr o účelovosti a nevěrohodnosti stěžovatelova popisu skutkového děje na tom, že se na možnost opuštění pracoviště dotázal „až“ v 10:00 hodin. Ačkoli krajský soud zmiňuje, že stěžovatel tvrdil, že se na možnost opuštění pracoviště dotázal kolem 10:00 hodin, a toto tvrzení označuje za účelové, nebyl tento časový aspekt věci významný ohledně jeho závěru o nevěrohodnosti stěžovatelovy verze skutkového děje, kdy stěžovatel tvrdil, že nejprve se na pracovišti (středisko: vlastní činnost věznice; dílna kovovýroby) zeptal mistra P. na možnost opustit pracoviště, poté odešel do administrativní budovy na proškolení k Bc. U., odkud se znovu vrátil na pracoviště do dílny, kde byl následně školen mistrem P. Krajský soud dospěl

pokračování

k závěru, že stěžovatelův popis celé ranní situace, ve srovnání s popisem skutkového děje podaného žalovanou, resp. jejími zaměstnanci, je jako celek nelogický, neboť odporuje právní úpravě i zavedeným standardům ve věznici a je rozporný s potřebou minimalizace volného pohybu osob vykonávajících trest odnětí svobody mimo hlavní areál věznice. Tento závěr, jenž představuje stěžejní rozhodovací důvod napadeného rozsudku, však stěžovatel v kasační stížnosti nikterak nenapadá, neboť jej žádným způsobem nevyvrací ani nezpochybňuje. Pro krajský soud tedy nebylo určující, kdy přesně stěžovatel o povolení opustit pracoviště požádal, čehož se týkají kasační námitky, nýbrž pouze to, zda se tak vůbec stalo, přičemž krajský soud z důvodů uvedených zejména v bodě 29 a 30 rozsudku uzavřel, že nikoli. Tyto důvody ovšem stěžovatel konkrétněji nenapadá.

[19] Stěžovatel dále namítl, že využití svědecké výpovědi mistra P. (pozn. NSS: šlo o vysvětlení zachycené v úředním záznamu z 6. 3. 2019) krajským soudem v řízení o žalobě bylo nezákonné, neboť tento úkon byl učiněn bez přítomnosti jeho tehdejšího zmocněnce, který nemohl klást otázky. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že krajský soud výpověď (vysvětlení) mistra P. z 6. 3. 2019 skutečně četl k důkazu při jednání 27. 7. 2020. Nešlo však o žádný stěžejní důkaz. V zásadě totéž, jde-li o časový průběh ranních událostí, totiž plynulo i ze záznamu o kázeňském přestupku sepsaného mistrem P. 7. 9. 2018, který je součástí předloženého správního spisu, z něhož krajský soud rovněž vycházel. Vedle toho dle protokolu o jednání z 27. 7. 2020 (na č. 1. 83 spisu krajského soudu) stěžovatel současně uvedl, že vysvětlení mistra P. časově souhlasí s jeho tvrzením. Shodně se vyjádřil i na str. 24 svého vyjádření před rozhodnutím o uložení kázeňského trestu z 11. 7. 2018. Časový průběh událostí, zachycený ve vysvětlení tedy mezi účastníky nebyl sporný. Z těchto důvodů nebylo vysvětlení podané mistrem P., jehož využitelnost v řízení stěžovatel touto námitkou zpochybňuje, pro klíčový závěr krajského soudu o nedůvěryhodnosti stěžovatelova popisu celé ranní situace, na kterém je postaven rozsudek, relevantní, neboť i kdyby se jednalo o důkaz nezákonný, stěžovatel jeho obsah co do časového průběhu událostí potvrdil. Krajský soud tedy měl tento důkaz považovat za nadbytečný a nemusel jej provádět. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud nespatřuje v postupu krajského soudu vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost jeho rozsudku. Pokud krajský soud uvedl, že vysvětlení není osamoceným důkazem, ale součástí řetězce důkazů, jež do sebe logicky a racionálně zapadají, reagoval, byť stručně, na námitku ohledně nezákonnosti provedení tohoto důkazu. Z tohoto důvodu nelze jeho rozsudek považovat za nepřezkoumatelný.

[20] Další námitkou stěžovatel krajskému soudu vytýkal, že neodůvodnil zamítnutí stěžovatelova návrhu na provedení dalších důkazů. Krajský soud dle protokolu při jednání 16. 6. 2022, stejně jako 27. 7. 2020, „pouze“ vyhlásil usnesení, že navržené a dosud neprovedené důkazní návrhy se zamítají a dokazování se končí. Podle Nejvyššího správního soudu je však stěžejní, že v bodě 33 rozsudku uvedl, že na základě žalobního tvrzení, vyjádření žalované, obsahu podkladů předložených žalovanou, zejména stížnostního spisu a správního spisu si vytvořil ucelenou představu o skutkovém ději, a proto nepřistoupil k provedení dalších stěžovatelem navržených důkazů včetně účastnické výpovědi žalobce a svědecké výpovědi mistra P.. Z uvedeného plyne, že důvodem zamítnutí návrhu na provedení dalších důkazních prostředků byla jejich nadbytečnost. Takový závěr nelze považovat za nepřezkoumatelný, neboť z něj v kontextu rozhodovacích důvodů plyne, jaká úvaha vedla krajský soud k zamítnutí návrhu. Ačkoli krajský soud nad rámec účastnické výpovědi žalobce a svědecké výpovědi mistra P. již konkrétně neuvedl další navrhované důkazy, které považoval za nadbytečné, je zřejmé, že i tyto důkazy s ohledem na jejich

charakter považoval krajský soud za nadbytečné. Nejvyšší správní soud upřesňuje, že šlo o výslech Mgr. et. Mgr. Marka Poláka, advokáta, který ale nebyl přítomen v inkriminovanou dobu ve věznici. Dále šlo o Stanovisko Veřejného ochránce práv ze Sborníku stanovisek veřejného ochránce práv, Vězeňství, str. 120 a Evropská vězeňská pravidla, Doporučení Rec (2006)2, což jsou obecné dokumenty, které pro závěr, na němž krajský soud postavil své rozhodnutí, také nemohou nic přinést. Jde-li o vyjádření stěžovatele ze 17. 12. 2018, pak to je součástí předloženého správního spisu (srov. dále bod [22] tohoto rozsudku).

[21] Dále stěžovatel namítl, že ačkoliv na jednáních 27. 7. 2020 a 16. 6. 2022 navrhoval provedení důkazu jeho vyjádřením ze 17. 12. 2018, z protokolů z těchto jednání neplyne, že by byl tento důkaz proveden. Přesto z něj krajský soud v bodě 15 svého rozsudku vychází. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že v bodě 15 rozsudku krajský soud pouze stručně shrnuje obsah uvedeného vyjádření stěžovatele. Nečiní z něj však žádné závěry a nejde tedy o rozhodovací důvod. Krajský soud proto nebyl povinen vyjádření provést k důkazu. Především však bylo toto vyjádření součástí správního spisu žalované, s jehož obsahem byl stěžovatel seznámen. Obsahem správního spisu, tzn. i písemnostmi, které jsou v něm obsaženy jako podklady pro rozhodování správního soudu, se nadto nedokazuje (rozsudek NSS z 10. 2. 2021, čj. 10 As 335/2020-36, bod 12 a další tam uvedená judikatura).

[22] Pokud pak stěžovatel namítl, že jej měl krajský soud vyzvat postupem dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 118a odst. 1, příp. odst. 3 o. s. ř. k dotvrzení skutečností a jejich prokázání, jde podle Nejvyššího správního soudu rovněž o námitku nepřípustnou ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť nesměřuje proti rozhodovacím důvodům napadeného rozsudku. Krajský soud totiž nezamítl stěžovatelovu žalobu proto, že nevylicil všechny rozhodné skutečnosti nebo že je uvedl neúplně (§ 118 a odst. 1 o. s. ř.), resp. že dosud nenavrl důkazy potřebné k prokázání všech svých sporných tvrzení (§ 118 a odst. 3 o. s. ř.). To vše stěžovatel učinil. Krajský soud však shledal jeho tvrzení nevěrohodným a účelovým, v důsledku čehož dospěl k závěru, že se stěžovatelem tvrzený zásah vůbec nestal.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[24] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalované, jež by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti měla, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

[25] Odměna zástupce stěžovatele Mgr. Petra Kazdery, advokáta, který byl stěžovateli k jeho žádosti ustanoven usnesením Krajského soudu v Ostravě z 29. 11. 2018, čj. 22 A 66/2018-17, byla stanovena za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti z 25. 7. 2022 (včetně jejího doplnění z 1. 8. 2022) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále „advokátní tarif“). Zástupci stěžovatele náleží odměna 3 100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy 3 400 Kč. Jelikož ustanovený advokát doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, Nejvyšší správní

pokračování

soud přiznanou odměnu a náhradu hotových výdajů navýšil o částku 714 Kč, odpovídající sazbě této daně ve výši 21 %, na výslednou částku 4 114 Kč, která bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. listopadu 2022

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu